

DE HOOFDKERK VAN MARIAKERKE ONZE-LIEVE-VROUW-KONINGIN

Marcel Leeuwerck

I De Voorgeschiedenis

Het urbanisatieontwerp van Kolonel NORTH voorzag reeds, tussen de geplande huizenblokken, een "Place publique" met de aanzet voor een kerk (zie Plan 2).

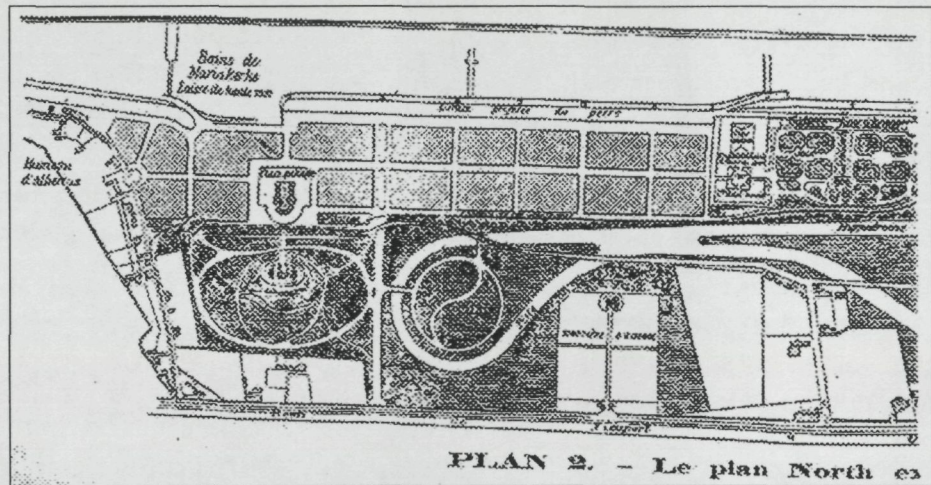
De deftige dames en heren badgasten verlangden immers hun formele zondagsdevoties in een eigentijds kerkgebouw te beleven. Het Duinenkerkje oordeelden zij daartoe te boers en bovendien veel te ver. Tracht daar eens na een winderige wandeling binnen te geraken met puntgave hoed zonder geknakte aigrette! De status van de ontluikende badpaats eiste trouwens een monumentaal kerkgebouw als blikvanger, bij voorkeur in een modieuze neo-stijl vol gouden mozaïeken. Wie met de loep het Plan 2 grondig observeert onderscheidt trouwens de geijkte plattegrond van een laat-barokke koepelkerk met twee zijdelingse uitstulpingen die de traditionele latijnse kruisvorm pogen te suggereren.

Samen met het geplande Albertuspark zou de kerk een groots perspectief aan het nieuwe prestigieuze North-City bieden. De plotse dood van North gooide al zijn plannen in de vergeethoek en nu ligt het banale voetbalplein op de plaats van het gezellige park.

De keuze van de patroonheilige stelde alvast geen probleem, de naam zelf van de wijk drong spontaan Sint-Albertus op (de middeleeuwse godgeleerde Albertus Magnus, niet onze 16e eeuwse groothertog).

Samen met de andere ontwerpen van North, verzeilde ook de bouw van die kerk op het achterplan. De Stad Oostende verleende

rond de eeuwwisseling voorrang aan de noodzakelijke nieuwe kerken, zoals op het Hazegras (1865), de Sint-Jozefskerk (1897-1901) en de H. Hartkerk (1913-1924). Pas na de eerste wereldoorlog trok Mariakerke weer voldoende aandacht. Het Duinenkerkje lag er toen zo troosteloos geschonden bij, zonder toren, dat de overheid zelfs overwoog het kortweg te slopen. James Ensor heeft die barbarij gelukkig helpen verhinderen en men vergrootte de kerk dan maar met een zijbeuk.

Rond de Aartshertogstraat bleef de nood aan een nieuwe kerk evenwel dringen. De Stad knutselde in afwachting van een gepast ontwerp en tijdens de restauratie van de Duinenkerk de onzalige "barak" in elkaar. Die ontsierde bijna 40 jaar de Nieuwpoortsesteenweg tussen de voormalige Frankrijk- en Ruslandstraat (sedert de fusie van 1899 respectievelijk omgedoopt tot Rozen- en Lijsterbeslaan). Het terrein hoorde toe aan de Kerkfabriek en nu staat daar een lagere afdeling van het Onze-Lieve-Vrouwcollege. Voor de bouw herbruikte de aannemer allerlei recuperatiematerialen uit de oorlogsjaren. Tot dragende structuur paste hij het skelet aan van een afgedankte militaire hangaar en de buitenmuren metselde hij in ruwe betonstenen waarin industriële prefabramen knelden. De schone schijn en het prestige redde men

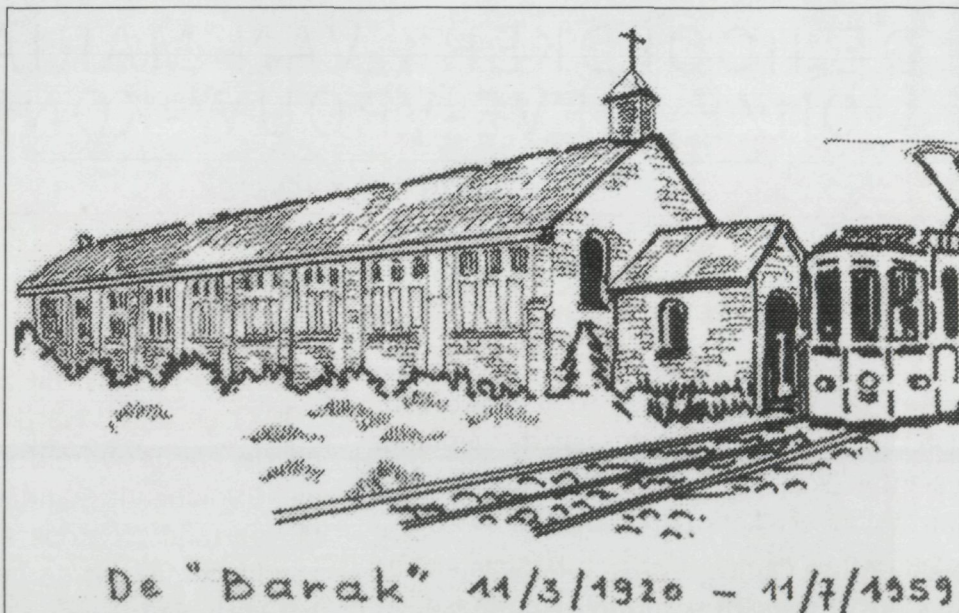
door toepassing van een pannendak i.p.v. golfplaten en een banale dakruiter moest de passant vermanen dat hij voor een bedehuis stond.

Die schamele "barak" (ex ore plebis) bleef toch "voorlopig" als hoofdkerk in dienst vanaf 11 maart 1920 onder de eerbiedwaardige bescherming van Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart, zoals het Duinenkerkje "Sancta Maria Assumpta". Dit tot de inwijding van de nieuwe grote kerk op 11 juli 1959. "Voorlopig" kan bij officiële ondernemingen lang duren, in dit geval bijna 40 jaren. Dan was de barak dan ook door en door verweerd en voor de afbraak moest de Kerkfabriek nog een som bijbetalen, want niets van de bouwmaterialen had nog enige waarde.

Niemand in Mariakerke koestert heimwee naar dit schreeuwlelijk bouwsel. Alleen op communieprentjes van enkele ouderen prijkt ze soms op de achtergrond.

In 1933 besliste Monseigneur Lamiroy, bisschop van Brugge, een nieuwe kerk te laten bouwen voor de parochie van Mariakerke. De toenmalige deken, Z.E.H. Desmet werd gevraagd om naar een geschikte bouwgrond uit te kijken. Overwegende dat de Elisabethlaan ongeveer halverwege tussen de H. Hartkerk en de Duinenkerk lag, stelde hij een stuk grond voor op de hoek van de Elisabethlaan en de Vredestraat. Mgr. Lamiroy kwam ter plaatse het voorstel onderzoeken, maar hij oordeelde dat de parochie te uitgestrekt was om slechts over één kerk te beschikken. Daarom besloot hij het parochiegebied in twee te delen en op ieder deel een kleinere kerk te bouwen.

Ondertussen stond het Westerkwartier vol woningen van de Oostendse Haard en bleek rijp voor een dochterparochie. De geestelijkheid van Mariakerke mocht daartoe zelf de handen uit de mouwen steken en trok er op

eigen krachten de Sint-Godelievekerk op (vanaf 1936). Boze tongen beweerden wel dat de deftige Mariakerkenaren zich op die manier van het slecht befaamde Westerkwartier wilden distantiëren, maar dat blijft grove laster.

De kentering ten gunste van de "grote kerk" meer westelijk op Albertus kwam pas na de tweede wereldoorlog. Begin februari 1946 riep Mgr. Lamiroy E.H. Georges Borre naar Brugge: "Ge zijt nu zeven jaar pastoor te Lombardsijde, het wordt tijd dat ge promotie krijgt". (Glimlach onder de pince-nez). Zo'n droge smile verbloemde telkens een zeer gewichtige beslissing, want bij Mgr. Lamiroy eiste "lachen" een bovenmaatse fysieke inspanning. Ooit durfde een van zijn voormalige secretarissen verklappen dat zijn bisschop tijdens zijn decennialange carrière als secretaris niet meer dan vier maal heeft gelachen.

Pastoor Borre voelde genoeg dat hem iets bijzonders boven het hoofd hing toen de bisschop vervolgde: "Ik benoem u tot pastoor in een grote parochie met drie kerken en drie onderpastoors en u moet er nog een vierde kerk bouwen. Dit is een unicum in ons bisdom". Pastoor Borre viel omver bij die sybilijnse omschrijving. "Maar Monseigneur, waar ligt zo'n parochie?". Het bleek inderdaad Mariakerke, want daar stonden naast het Duinenkerkje ook nog de Barak en de jonge Sint-Godelievekerk die toen nog niet tot zelfstandige parochiekerk was verheven.

(Wordt vervolgd)